Rundstedt, Gerd von (1875-1953)

Forrás:
http://ww2db.com/person_bio.php?person_id=A29

Német katona, második világháborús tábornok.

Az utolsó porosznak is nevezett Gerd von Rundstedt (teljes nevén Karl Rudolf Gerd von Rundstedt) 1875. december 12-én született a szászországi Ascherslebenben, porosz arisztokrata családban. A hagyományokat követve korán beállt a hadseregbe, ami szinte egész életét kitöltötte. 1902-ben nősült meg, feleségül vette Luise Agatha Marie von Götzöt, egy másik porosz arisztokrata család sarját.

Az első világháború alatt harcolt Belgium területén, majd Verdun alatt is. Hadi érdemeiért megkapta a másod és első osztályú Vaskeresztet. A háborút őrnagyként fejezte be.

A két háború között a weimari köztársaság összezsugorodott seregének a tagja maradt, tovább folytatta emelkedését a ranglétrán: 1923-ban ezredes, 1929-ban pedig altábornagy. Az 1930-as évek elején a berlini katonai körzet parancsnoka lett, ami újabb előrelépést jelentett számára. Rundstedt nem nézte jó szemmel Hitler és a nácik hatalomra jutását, valamint a nácik térnyerését a hadseregben, amit igazi porosz arisztokrataként ellenzett is. Annak ellenére, hogy nem volt híve a náci eszméknek, nem tett semmit ellenük, viszont a Blomberg-Fritsch ügy miatt nyugdíjba vonult 1938 októberében. Ennek ellenére nyugdíjazása után kinevezték a 18. gyalogosezred tiszteletbeli ezredesévé.

A második világháború kirobbanásával ismét szükség lett Rundstedt szolgálataira, szeptemberben visszahívták a hadseregbe. Lengyelország megtámadása és lerohanása során von Rundstedt a déli hadseregcsoport főparancsnoka volt, amely Sziléziából és a szlovák határ felől tört be Lengyelországba. Von Rundstedt feladata a Fehér hadművelet (Fall Weiss) során Varsó elérése volt. Részt kellett vennie a lengyel erők bekerítésében, amit sikerrel végre is hajtott, nagymértékben hozzájárulva ezzel a hadjárat sikeréhez.

Következő feladata a Sárga hadművelethez (Fall Gelb) köthető. Franciaország megtámadása előtt von Rundstedt az eredeti német terv ellenzői között volt, ugyanis tisztában volt azzal, hogy a Schlieffen-terv ismételt megvalósítása milyen veszteségekkel járhat a németek számára. Ehelyett von Manstein verziója mellett foglalt állást, amely szerint a páncélos alakulatoknak az Ardenneken keresztüli gyors áttörésével kell minél hamarabb elérni a Csatornát, és ezáltal elvágni a brit és francia csapatokat. A későbbi történések igazolták a tervet, aminek következtében a németek mintegy másfél hónap alatt kiűzték a brit expedíciós erőket, megsemmisítették a francia hadsereget és elfoglalták az országot. Von Rundstedt a támadás során az „A” hadseregcsoportot vezette, amelynek az ardenneki áttörés lett a feladata. A feladatot sikerrel oldották meg, a páncélos alakulatok, többek között Guderian és Rommel vezetésével gyors ütemben haladtak előre, Rundstedt még parancsot is kellett adnia,

hogy túlságosan ne eltávolodjanak el a mögöttük haladó gyalogsági főerőktől, kitéve magukat egy esetleges ellentámadás kockázatának. A sikeres német támadásnak köszönhetően a brit és a francia erők egy része május végére Dunkerque közelébe szorult vissza. Ekkor azonban Hitler parancsot adott a német csapatok megállítására. Ez a második világháború legvitatottabb döntései közé tartozik, ugyanis lehetőséget adott a szövetségeseknek csapataik evakuálására, amit a Dynamo-hadművelet keretében véghez is vittek. Von Rundstedt is a német páncélosok leállítása mellett volt, ugyanis nem akarta felesleges kockázatnak kitenni az egyégeket, hanem a gyalogság bevárásával akarta lefolytatni a támadást. Franciaország megszállása után tábornaggyá léptették elő.

1941-ben Rundstedt részt vett a Barbarossa-tervben, a Dél hadseregcsoport főparancsnoka volt. (Alárendeltségébe tartozott a magyar gyorshadtest is.) Alakulatai Lengyelország déli részéből és Romániából indultak ki, és Ukrajna déli részén nyomultak előre. Kezdetben lassabb tempóban haladtak előre, ugyanis jelentős szovjet ellenállással kellett szembenézniük. A Rundstedt által irányított erők szeptemberben részt vettek Kijev elfoglalásában, ahol mintegy ötszázezer szovjet katona esett hadifogságba. Ezután a Dél hadseregcsoport tovább haladt a Krím-félsziget és a Kaukázus irányába, azonban a rossz idő és a beérkező szovjet ellentámadás miatt nem tudták megvalósítani céljukat, Rosztov közelében a Vörös Hadsereg megállította őket. A visszavonulni akaró Rundstedt ekkor szembekerült Hitlerrel, aki hallani sem akart a német csapatok hátrábbvonásáról, a vereségért pedig Rundstedtet okolta, akit le is váltott posztjáról. Ezután Franciaországba küldték a tábornagyot, feladata az ország védelmének megszervezése lett. Rundstedt a várható szövetséges invázió elleni felkészülésnél a támadást Franciaországban kívánta megállítani, ugyanis úgy gondolta, hogy a szövetségesek tengeri és légi fölénye miatt az óceán partján úgy se lenne esélyük a németeknek. Ez ellentétes volt az ugyancsak Franciaországba rendelt Rommel elképzeléseivel, aki az Atlanti fal megépítésével a partvonalon tervezte megállítani a támadást. Rundstedt a normandiai partraszállás után a szövetségesekkel való megegyezést javasolta, erre Hitler ismét leváltotta. A Hitler elleni sikertelen összeesküvést követően a merényletet vizsgáló bizottság tagja lett, amelynek egyebek mellett az a feladata volt, hogy eltávolítása az összeesküvésben részeseket a hadseregből. 1944 decemberében Rundstedt vezette az ardenneki német ellentámadást, ami azonban néhány hét után kifulladt.

Rundstedt 1945 májusában amerikai hadifogságba esett, ahonnan Angliába vitték egy ottani hadifogoly-táborba. A nürnbergi per során rossz egészségi állapotára hivatkozva (a kihallgatások alatt is szívrohamot kapott) nem ítélték el háborús bűnök miatt. A per után visszaszállították az Egyesült Királyságba, majd 1948-ban hazaengedték. Hannoverben élt 1953. február 24-én bekövetkezett haláláig.

Forrás:
http://resources.ushmm.org/inquery/uia_doc.php/photos/3276?hr=null

(Kis István)

Felhasznált irodalom

- Charles Messenger: Az utolsó porosz: Gerd von Rundstedt tábornagy élete. Debrecen, Hajja kiadó, 1998.
- John Simkin: Gerd von Rundstedt http://www.spartacus.schoolnet.co.uk/GERrundstedt.htm